

Příloha k protokolu o SZZ č.

Studentka: Bc. Barbora Vitoňová

Vysoká škola: FF JU v Českých Budějovicích

Studijní obor: Bohemistika

Datum odevzdání posudku: 22. 8. 2022

Vedoucí: Mgr. Martina Halamová, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Dobová řeč samizdatového fejetonu. Analýza Československého fejetonu vydávaného v 2. polovině 70. let v Edici Petlice

.....
(téma)

Barbora Vitoňová se ve své diplomové práci zaměřila na analýzu samizdatové ročenky Československý fejeton/fejton, což byl projekt autorů z okruhu Ludvíka Vaculíka mezi léty 1975 – 1979 „vydáváný“ v Edici Petlice. Jednotlivé texty nahlížela jako reprezentace dobového řeči neoficiálních autorů a hledala proces institucionalizace řeči paralelní kultury daného okruhu spisovatelů. Z tohoto důvodu se metodologicky opírala o Austinovu teorii řečových aktů a snažila se analýzu Československého fejetonu nahlížet v kontextu literárního samizdatu a projektů Ludvíka Vaculíka.

Přestože jsem téměř neměla příležitost práci korigovat, mohu konstatovat, že zadání diplomové práce studentka splnila. V metodologické kapitole objasnila podstatu konstativu a performativu podle Johna L. Austina, a to včetně lokučního, ilokučního a perlokučního aktu komunikačních situací. V samotné analýze příspěvků Československého fejetonu se tedy snažila hledat nejenom samotný význam výpovědi, ale i její akční rozměr, tedy co se jí činí, zda jde o konstatování verdiktu, ohodnocení, ocenění, utváření jistých závazků, slibů, uplatňování vlivu na čtenáře či pod. Často tak ve své analýze konstatuje ironii, nadsázku či kritiku na straně mluvčího, který se tak vymezuje vůči institucionalizované praxi normalizačního režimu. V analýze Československého fejetonu se samozřejmě soustředila zejména na články, které se tematicky dotýkají perzekucí zasahujících do paralelní kultury. Snažila se tak správně sledovat formování institucionalizované řeči této ročenky. Myslím, že by stály za více pozornosti ale i články, které se tomuto tématu primárně nevěnují. I ty by mohly podpořit relevantnost jejího „čtení“ dobové řeči periodika.

Ze závěrů Barbory Vitoňové je podstatné konstatování, že Československý fejeton přispěl k upevňování vlivu paralelní obce spisovatelů, neboť na tento projekt navázal samizdatový časopis Obsah, kde se kromě fejetonů či drobné publicistiky autoři věnovali i literární kritice, zveřejňovali zde

své povídky či básně. Jeho prostřednictvím se tyto texty často ocitly i v exilových časopisech či přispěly k vydání jejich textů v exilu, resp. v zahraničních nakladatelstvích.

Při snaze porozumět smyslu sdělovaného a perlokuční síle performativů se snažila opřít i o dobový kontext. Do diplomové práce tedy vkládá pojednání o paralelní kultuře. Je však nutné podotknout, že se častěji pohybuje v obecně známých informacích a zůstává tak ve své snaze na půl cesty. Za nadbytečnou považuji kapitolu týkající se historie fejetonu, resp. českého fejetonu od 19. do první poloviny 20. století. Bylo by vhodnější zaměřit se na český fejeton v šedesátých letech, z něhož pak samizdatový fejeton let sedmdesátých vyrůstal.

V závěru bych studentku jen upozornila, že se občas v textu vyskytují problematické formulace. Objevují se např. hned v úvodu na s. 9, zejména bych ocitovala tyto: „V československých dějinách se vyskytovaly vzácné situace, kdy svobodné vyjadřování bylo omezeno.“ Přílišným zobecněním trpí i formulace týkající se charakteristiky normalizace, v důsledku čehož není zcela pravdivá. Autorka totiž píše, že období normalizace znamenalo „návrat k politické praxi 50. let“ (s. 9). Někdy dochází chvatnou stylizací k rozostření významu sdělovaného – viz např. na s. 26 na konci prvního odstavce při charakteristice žánru fejetonu.

Zpracování diplomové práce ale dokládá, že diplomantka porozuměla dané problematice a je schopná ji nahlédnout se znalostí historického kontextu. V práci jsem nezaznamenala výraznější problémy formálního charakteru, vyjma životopisné kapitoly Ludvíka Vaculíka, v níž bych doporučila uvést i odkazy na dílčí biografické údaje (odkazy na sekundární literaturu jsou v kapitole uvedeny – ale spíše u odborných komentářů či citací Vaculíkových dokumentů).

Diplomovou práci **doporučuji** k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucí diplomové práce

Českých Budějovicích
V dne 22. 8. 2022

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl/a
---------------------	---------	-------------	-------	-------------